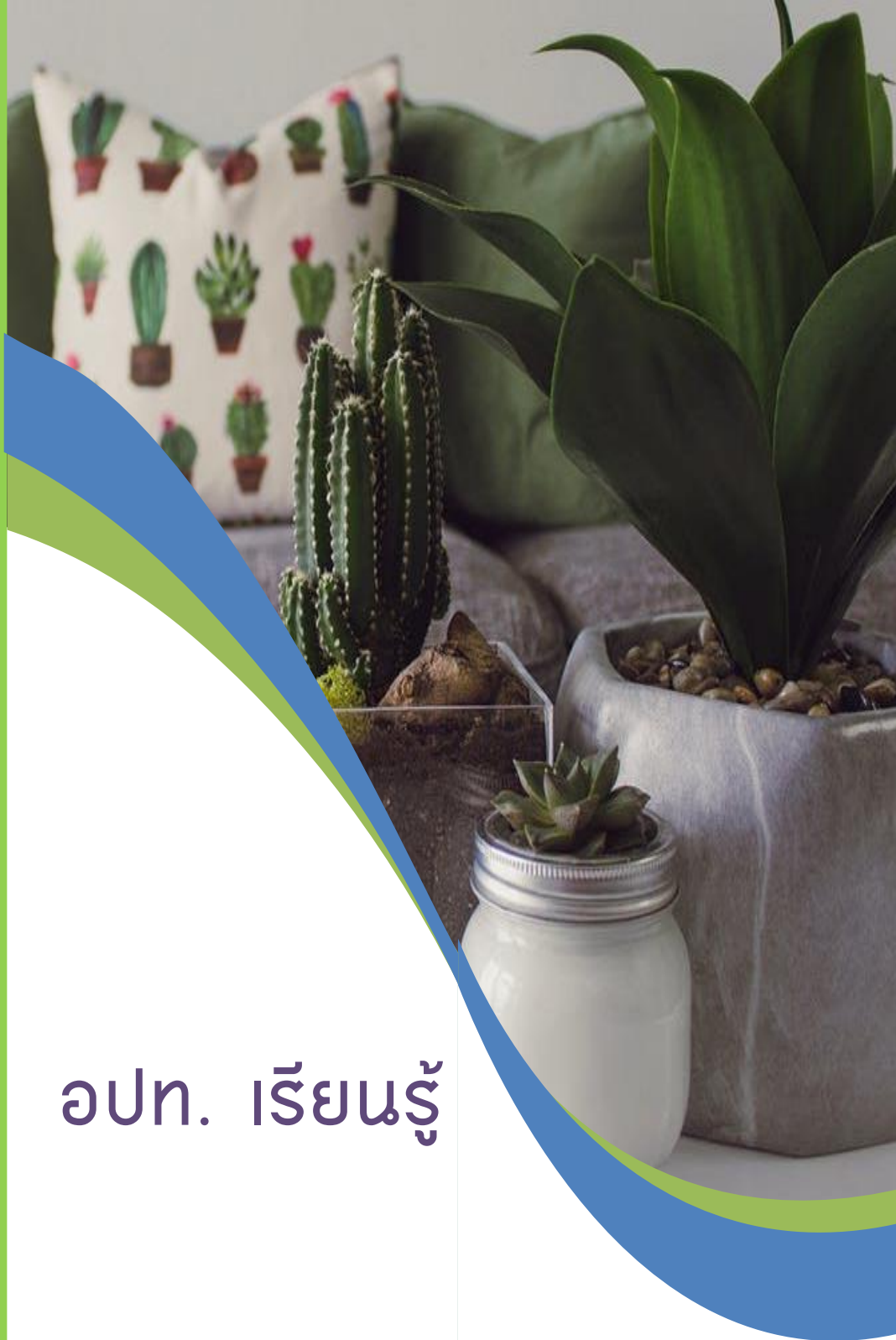

หลักสูตรอบรม
การเรียนรู้ประสบการณ์
การประยุกต์ใช้
แนวพระราชดำริโครง
การร้อยใจรัก

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/15
วันที่ 7 - 8 มกราคม 2562
ผู้เข้าร่วมอบรม 61 คน
เทศบาลตำบลทุ่งข้าวพวง
อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่

อปท. เรียนรู้

มุ่งสู่การพัฒนา

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษา สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระฯ กล่าวถึงการดำเนินงาน

ที่ผ่านมาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ที่มีประสบการณ์การทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหลาย ๆ พื้นที่ และกล่าวถึงโครงการร้อยใจรักฯ ที่ได้ดำเนินการพัฒนาในพื้นที่หมู่บ้านห้วยसान ตำบลท่าตอน อำเภอแม่ฮาด จังหวัดเชียงใหม่ และหมู่บ้านใกล้เคียงอีก 3 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รู้กันว่าเป็นสนามการค้าและลำเลียงยาเสพติดอันดับต้นของประเทศ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา มีพระดำริว่า “หากไม่ให้เขาค้ายาก็ต้องมีอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมายให้เขาทำ โดยต้องฝึกอาชีพให้เขามีทางเลือกในการทำงานที่สุจริต” ดังนั้นมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงได้ทำการพัฒนาทางเลือกในพื้นที่นี้ โดยพัฒนาคนและให้องค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพ

และการสร้างความมั่นใจให้กับชาวบ้านโดยการทำประชาคมในพื้นที่ มีการพัฒนาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อ การสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น และการไว้วางใจของชาวบ้าน รัฐบาล ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ โครงการร้อยใจรักฯ มีพลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานคณะกรรมการ มีนโยบาย ให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอ ชายแดนใน 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน รวมทั้งหมด 16 อำเภอ โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดการอบรมใน 2 หลักสูตร หลักสูตรแรก ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน โดยจะได้เรียนรู้แนวคิดของ โครงการฯและการพัฒนาอาชีพ ที่เป็น จุดเด่นของโครงการร้อยใจรักฯคือ ชาวบ้านต้องร่วมลงแรงและมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอน ไม่มีการจ้างเหมา

หลักสูตรที่สอง เป็นการฝึกปฏิบัติจริง โดยคัดเลือกจาก 61 คนที่ผ่านการอบรมในหลักสูตรแรก ให้เหลือ 20 คน เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ทำจริง รู้ข้อมูลจริงในพื้นที่ ทำงานร่วมกับ ชาวบ้าน และการประยุกต์ใช้ ศาสตร์พระราชาให้เข้ากับพื้นที่ของ ตนเอง

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ

เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้บรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมในเรื่องการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนมีเนื้อหาสาระสำคัญคือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง : การปลูกคนด้วยการให้คนเป็นศูนย์กลางของปัญหา โดยมองในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้ การปลูกคนจะใช้กระบวนการทำให้ดูและพาทำ ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ โดยยกตัวอย่างการพัฒนาของโครงการพัฒนาต่างๆ
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน และไม่มีสร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือมีรายได้มั่นคง สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน ได้แก่การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ : คือการพัฒนาที่ต้องดูครอบคลุมทุกมิติในพื้นที่ และดูให้ครบตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยยกตัวอย่างการพัฒนาในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ ที่ต้องมีการสำรวจข้อมูลจริง ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

มีการคืนข้อมูลเพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านว่าพร้อมที่จะมีส่วนร่วมลงแรงหรือไม่ เพราะโครงการฯ จะไม่มีการจ้างแรงงานให้ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาจะประกอบด้วย การพัฒนาด้าน ปศุสัตว์ การพัฒนาด้านการเกษตร การส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาทางการศึกษา กิจกรรมด้านสาธารณสุข การส่งเสริมอาชีพหัตถกรรม กิจกรรมอาสาทำดี เป็นต้น

4. การวัดผลการพัฒนา จะวัดผลที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้น และนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น หากเป็นการพัฒนาด้านปศุสัตว์ก็จะต้องทำให้อัตราการตายของสัตว์ลดลง เป็นต้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

โครงการฯ ได้ร่วมกับชาวบ้านและหน่วยงานราชการในพื้นที่สำรวจแหล่งน้ำในพื้นที่ ทั้งแหล่งน้ำเดิมภายในหมู่บ้าน ลำห้วย เพื่อหาจุดที่เหมาะสมในการสร้างฝายบ่อพวงสันเขา โดยวัดปริมาณน้ำและอัตราการไหลของน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงชอยซีเมนต์ (Soil Cement) เพราะสภาพดินไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้ วิธีการทำคือ ขุดบ่อขนาดกว้าง 13 เมตร ยาว 28 เมตร ลึก 2.50 เมตร แล้วผสมดินกับซีเมนต์ ในอัตราส่วน 1 : 6 นำไปเทและบดอัดให้แน่นเพื่อไม่ให้มีช่องว่าง เมื่อใส่น้ำลงไปจะได้เก็บน้ำอยู่ ข้อดีคือ ทนทาน อายุการใช้งานยาวนาน และวัสดุหาง่ายในพื้นที่

อ่างพวงชอยซีเมนต์ รับน้ำมาจากต้นน้ำลำห้วยที่ชาวบ้านช่วยกันต่อท่อมาระยะทาง 14 กิโลเมตร นำน้ำมาพักไว้ที่บ่อก่อนปล่อยลงไปแปลงเกษตร ด้วยระบบการลักน้ำ นอกจากนั้นในเรื่องของการใช้น้ำ ทางโครงการฯ ได้มีการสอนให้ชาวบ้านรู้จักการวางแผนบนกระดาน เรื่องการใช้น้ำ และความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิดที่ไม่เหมือนกัน

การพัฒนาระบบน้ำ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงาน โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้ งบประมาณที่ใช้ทั้งหมด 57,500 บาท/บ่อ (ไม่รวมค่าแรง) มีแรงงานมาช่วยกันทั้งหมด 100 แรง ระยะเวลาในการดำเนินงาน 12 วันแล้วเสร็จ มีผู้รับประโยชน์ 7 ครัวเรือน พื้นที่รับประโยชน์ 17 ไร่ อยู่ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : บ่อพวง ขอบรอบๆ หนาเท่าไร

ตอบ : ขอบบ่อ 7-15 cm กันบ่อ ต้อง 20 เซนติเมตร เพราะต้องรับการกดทับจากปริมาณน้ำโดยตรง

ถาม : ใช้ดินอะไร ดินดำได้ไหม

ตอบ : ดินดำไม่แนะนำ เพราะดินจะเกาะตัวแน่นทำให้ปูนเข้าไปผสมยาก ถ้าให้ดีต้องเป็นทรายหรือดินลูกรัง

แลกเปลี่ยน เอาผ้าใบพลาสติกทำและเอาน้ำยางพาราลาดทับ ใช้ได้ประมาณ 20-30 ปี.

ถาม : อ่างน้ำเกษตร และน้ำบริโภค แยกจากกันไหม

ตอบ : แยก

ถาม : หัวน้ำมาจากไหน

ตอบ : ฝายด้านบนหลังบ้านห้วยสำน

ถาม : บ่อนี้ใช้ปูนกี่ลูก

ตอบ : 70 ลูก

ถาม : 1 บ่อ ใช้ได้กี่ไร่

ตอบ : 14-20 ไร่

ถาม : โครงการฯ เช่าพื้นที่ของชาวบ้านอย่างไร

ตอบ : จ่ายตามมูลค่าผลผลิตที่เคยได้ของชาวบ้านในแปลง นั้นๆ

ถาม : การทำบ่อพวงปูซีเมนต์การบดอัดดินจะต้องให้มีความชื้นหรือไม่

ตอบ : ในการบดอัดแต่ละครั้งมีความสำคัญ อย่าปล่อยให้แห้งหรือเปียกเกินไป ต้องรักษาความชื้นให้ดีจะได้เป็นเนื้อเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ขอบบ่อไม่แตกรแตก

ถาม : การลักน้ำ สามารถทำบ่อเล็กกว่าบ่อสาธิตนี้ได้หรือไม่

ตอบ : ได้ ถ้าเป็นพื้นที่ที่ต้องการเป็นการกระจายจากพื้นที่สูงลงพื้นที่ต่ำ

ฐานที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

พื้นที่ปลูกไม้ผลระยะยาว มีพื้นที่ประมาณ 17 ไร่ ปลูกไม้ผลรวม 10 ชนิด เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ ฯลฯ แต่ละชนิดปลูกเพื่อพอกินก่อนเหลือจึงขาย โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืชและความสูงของพื้นที่ วัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้าน ช่วยสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งเป็นป่าใช้สอย ป่าอนุรักษ์ เนินเขา ที่ดอน และที่นา

1. ป่าอนุรักษ์ เน้นป้องกันไฟป่า ให้ชาวบ้านเป็นผู้ดูแลป่า มีการตั้งกองทุนป่า มีเงินในการ สนับสนุน ดูแลไร่ละ 10 บาท หากเกิดไฟไหม้ป่าจะปรับเงินไร่ละ 500 บาท
2. ป่าใช้สอย เน้นการดูแลไม้ที่มีอยู่เดิม สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในครัวเรือน ได้แก่ ไม้ สามารถตัดมาใช้ได้แต่ต้องปลูกเพิ่มเติม
3. เนินเขา ต้องทำระบบน้ำให้ครอบคลุม สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจ ไม้ผลกินได้ เช่น เงาะ ลองกอง ทุเรียน ไม้ มะม่วง กล้วย กาแฟ ฯลฯ
4. ที่นา ต้องเพิ่มผลผลิตข้าว เพิ่มรายได้โดยการปลูกพืชหลังนา ปลูกหญ้าเนเปียร์ปากช่อง และหญ้าเนเปียร์หวานใช้เลี้ยงสัตว์ ช่วยลดต้นทุนการทำอาหารสัตว์
5. นอกจากนี้ ยังร่วมกับชุมชนในการพัฒนาต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก จากเดิมที่ชุมชนปลูกมะม่วงเพื่อจำหน่าย แต่ขายไม่ได้ราคา และขาดทุน เพราะต้นทุนการผลิตสูง และถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา โครงการฯ จึงเชื่อมโยง CP ให้เป็นแหล่งตลาดรับซื้อมะม่วง

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : การส่งเสริมให้ปลูกมะม่วงดอกไม้สีทองเยอะๆ จะทำให้ล้นตลาดหรือไม่

ตอบ : ไม่ล้นตลาด เพราะมะม่วงที่ทางโครงการส่งเสริม มีตลาดจากทาง CP รองรับ ซึ่งตอนนี้หากมีผลผลิต CP จะรับซื้อในพื้นที่ 15 หมู่บ้านที่เป็นต้นแบบและนอกจากตลาด CP แล้ว ตลาดต่างประเทศก็ยังมีความต้องการ

ถาม : หมู่บ้านทุ่งข้าวพวง มีการปลูกมะม่วงแต่ไม่มีการรวมกลุ่ม เราควรจะรวมกลุ่มกันหรือไม่

ตอบ : ควรรวมกลุ่ม เพราะประโยชน์ในการรวมกลุ่ม จะทำให้สามารถต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลางได้ ทำให้ผลผลิตมีราคาที่สูงขึ้น

ถาม : การปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองให้ได้ราคาดี ทำอย่างไร

ตอบ : การปลูกจะต้องดูแลเอาใจใส่ ใช้สารเคมีตามที่มีการกำหนดเท่านั้น ดูแลเอาใจใส่และรักษามาตรฐานคุณภาพของผลผลิต

ถาม : การปลูกมะม่วงมีการใช้สารเคมีไหม

ตอบ : มี หากไม่ใช้ ผลผลิตจะออกไม่พร้อมกัน

แลกเปลี่ยน : การเพิ่มผลผลิตข้าวผมเคยไปดูงาน มีสารชนิดหนึ่งที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้หลายเท่า คือ สารซิลิกอน สารชนิดนี้จะทำให้เซลล์พืชแข็งแรง ทนทานโรคและการปลูกทุเรียน การดูแลรักษาควรทำที่บึงน้ำค้าง เพื่อป้องกันการเกิดโรคน้ำค้าง

ฐานที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว การปลูกข้าวพันธุ์อีโต เป็นการนำเอาข้าวพันธุ์ท้องถิ่นในพื้นที่มาปลูก โดยการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว จาก 600 กก./ไร่ เป็น 800 -1,000 กก./ไร่ ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะซื้อข้าวกิน เพราะพื้นที่ปลูกข้าวมีปริมาณน้อย รวมถึงผลผลิตที่ตกต่ำ จึงหันไปปลูกพืชชนิดอื่นเพื่อนำเงินมาซื้อข้าวกินแทน ทางโครงการฯ มีแนวคิดว่าจะหากเพิ่มผลผลิตข้าวได้ ก็สามารถมีข้าวเพียงพอต่อการบริโภค เหลือกินสามารถขายในชุมชน รวมถึงช่วยลดปัญหาการใช้สารเคมี การทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร (1 ไร่ 1 แสน) เป้าหมายคืออยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกินมาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสาน เพื่อบรรลุเป้าหมายคือ มีความรู้และสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้ ในพื้นที่ 1 ไร่ วิทยากรได้พูดถึงสภาพที่ดินเป็นแปลงที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ เนื่องจากเป็นหิน และไม่มีแร่ธาตุในดิน ช่วงแรก คือการปรับปรุงดินด้วยการห่มดิน เพื่อปรับโครงสร้างดิน และปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน มีทั้งพืชระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว สระน้ำ และปศุสัตว์ ดำเนินการมาแล้ว 6 เดือน ขายผลผลิตได้ 7,000 บาท ขายให้กับโครงการเพื่อประกอบอาหาร เป็นการกระจายรายได้ให้กับชุมชนรวมถึงฝึกทักษะให้กับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน รวมถึงการกระจายความรู้สู่ชุมชน

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : ข้าวพันธุ์อีโตเป็นข้าวเหนียวหรือข้าวเจ้า

ตอบ : ข้าวพันธุ์อีโตเป็นข้าวเจ้า

ถาม : ทำไมถึงเลือกปลูกกระเทียม แล้วกระเทียมได้ผลผลิตดีหรือไม่

ตอบ : ตอนนี้อยู่ไม่ได้ ซึ่งปัจจุบันทางโครงการฯ กำลังอยู่ในช่วงทดลองปลูก ปกติในช่วงหลังนาจะปลูกเฉพาะพืชใช้น้ำน้อย เช่น พักทองญี่ปุ่น ยังไม่เคยปลูกกระเทียม

ถาม : ที่โครงการฯ มีพันธุ์ข้าวขายหรือไม่

ตอบ : ที่โครงการฯ ไม่มีพันธุ์ข้าว เนื่องจากตอนนี้ยังไม่มีพื้นที่จัดเก็บพันธุ์ พันธุ์ข้าวส่วนใหญ่จะสามารถซื้อได้กับชาวบ้านในพื้นที่

ถาม : นำเศษหญ้า ฟางมาใส่ในบ่อน้ำทำไม

ตอบ : เป็นการสร้างอาหารลดต้นทุนในการเลี้ยงปลา โดยการนำเอาเศษหญ้ามาใส่ผสมปุ๋ย ชีวจุลินทรีย์ เพื่อให้ปลากิน ที่เป็นการช่วยการลดรายจ่ายในให้อาหาร

ถาม : เมื่อก่อนสภาพพื้นที่มีน้ำตลอดหรือไม่

ตอบ : มีน้ำตลอดแต่ใช้ไม่ได้เต็มประสิทธิภาพ

ประเด็นแลกเปลี่ยน มีปัญหาเรื่องน้ำ น้ำที่ใช้มีระยะทางไกล 4-5 กม.ต้องข้ามเขตหมู่บ้าน ซึ่งมีพื้นที่รับประโยชน์ 3 หมู่บ้าน แต่ต้องขอ 1 หมู่บ้าน ในการใช้น้ำ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นของนายทุน ขายข้าวซื้อข้าวกิน

ถาม : ข้าวพันธุ์อีโต ต้นสูงไหม

ตอบ : ไม่สูง

ถาม : กระเทียมปลูกตรงไหน?

ตอบ : ปลูกแปลงนา เป็นพืชหลังนา ตอนนี้มีทดลองปลูกกระเทียม พักทองญี่ปุ่น ข้าวโพด

ถาม : ถ้าขอซื้อพันธุ์ข้าวอีโตได้ไหม

ตอบ : ถ้าของโครงการฯ ยังไม่มีขาย ถ้าจะซื้อสามารถซื้อกับชาวบ้านเมืองจามได้ เพราะชาวบ้านมีการคัดเก็บเมล็ดข้าวพันธุ์ ซึ่งจะได้พันธุ์ข้าวที่ไม่กลายพันธุ์

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปุ๋ยสัตว์

เดิมในพื้นที่ ประสบปัญหาด้านการทำปุ๋ยสัตว์ในเรื่องของโรคระบาด คนในพื้นที่มีองค์ความรู้ในด้านการทำปุ๋ยสัตว์น้อย ขาดยารักษาโรค ส่งผลให้สัตว์เลี้ยงที่นำมาเลี้ยงในพื้นที่มีอัตราการตายสูง ไม่มีระบบการจัดการในการทำปุ๋ยสัตว์ในพื้นที่ หลังจากโครงการร้อยใจรักษ์ ได้เข้ามาดำเนินการในพื้นที่ โดยการค้นหาปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน และค้นหาความต้องการในด้านการทำ ปุ๋ยสัตว์ ซึ่งชาวบ้านได้สะท้อนปัญหาต่าง ๆ มาหลากหลายมาก วิธีการดำเนินของโครงการฯ ขั้นแรกคือต้องสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชนให้ได้ จึงได้ค้นหาอาสาสมัครเพื่อสร้างทีมปุ๋ยสัตว์โดยทางโครงการได้มีการจัดอบรมหลักสูตรปุ๋ยสัตว์เคลื่อนที่ การจัดการระบบการดูแลด้านการทำ ปุ๋ยสัตว์ คือ สร้างกองทุนพันธุ์สัตว์ โดยมีการแจกพันธุ์สัตว์เลี้ยงให้คนในชุมชน และหลังจากเลี้ยงได้ผลผลิตแล้วต้องนำสัตว์มาคืนในอัตราส่วน สัตว์ปีก 1 ตัว/1ปี สุกร 3 ตัว/2 ปี โค 1 ตัว / 3 ปี สร้างกองทุนวัคซีน กองทุนอาหารมีการส่งเสริมด้านการสร้างอาหารให้สัตว์เลี้ยงส่งเสริมให้ปลูกหญ้าเนเปียร์ กองทุนยาให้องค์ความรู้กับชาวบ้านให้ทำวัคซีนเอง โดยการดำเนินการต่าง ๆ มีทีมปุ๋ยสัตว์เคลื่อนที่เข้ามาดูแลและติดตามผลอยู่เป็นระยะ เป้าหมายของโครงการฯ ต้องการลดอัตราการตายของสัตว์เลี้ยง ลดต้นทุนอาหารในการเลี้ยงสัตว์ เพิ่มผลผลิตให้ได้มากที่สุด

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : ถ้าชาวบ้านเลี้ยงสัตว์ จะมีตลาดรองรับหรือไม่

ตอบ : ในการส่งเสริมเลี้ยง โครงการฯให้เลี้ยงไว้กินก่อน ถ้าเหลือจากกิน ก็สามารถนำมาขาย ซึ่งทางโครงการฯ จะรับซื้อ

ถาม : ทำไมถึงไม่ส่งเสริมเลี้ยงหมูพันธุ์พีชเมือง

ตอบ : หมูพื้นเมืองมีลักษณะตัวสั้นและไขมันเยอะ

ถาม : ทำไมการเลี้ยงหมูกับไก่ต้องเป็นหมูดำกับไก่ดำ

ตอบ : เนื่องจากภูมิสังคมที่นี่มีประเพณีที่นิยมหมูดำไก่ดำ จึงได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยง

ถาม : ถ้าชาวบ้านในพื้นที่อื่นนอกโครงการฯ เลี้ยงสัตว์ สามารถนำมาขายที่โครงการฯได้หรือไม่

ตอบ : ยังไม่ได้ เพราะตอนนี้จะรับเฉพาะในพื้นที่ก่อน

ถาม : การส่งเสริมหมูดอยตุง เมื่อได้ผลผลิตจะต้องคืนให้โครงการฯกี่ตัว ภายในระยะเวลากี่ปี

ตอบ : เมื่อได้ผลผลิต เกษตรกรผู้เลี้ยงหมูจะต้องคืน 3 ตัว ภายในระยะเวลา 2 ปี

ถาม : เปิดพันธุ์อะไรที่โครงการนำมาส่งเสริม

ตอบ : เปิดพันธุ์กากก็แคมป์เบลล์

ถาม : หมูไอ กินยาอะไรถึงจะหาย

ตอบ : แยกคอกก่อน แล้วใช้ยารักษา อินเทอร์ติล

ถาม : หมูเอาให้ชาวบ้านไปเลี้ยงมีการจัดการอย่างไร

ตอบ : ต้องสอบถามชาวบ้านก่อน ว่าเคยเลี้ยงไหม ถ้าไม่เคยเราจะให้องค์ความรู้ก่อน แล้ว อสพ จะลงไปติดตาม และดูแลรักษา

ถาม : โครงการมีการผสมพันธุ์หมูอย่างไร

ตอบ : ผสมพันธุ์จริง เพราะมีค่าใช้จ่ายที่น้อย สะดวก

ประเด็นแลกเปลี่ยน เลี้ยงไก่ประดู่หางดำ แต่ไม่มีที่ขาย

ถาม : การทำอาหารสัตว์จากหญ้าเนเปียร์ต้องมีส่วนผสมอื่นๆหรือไม่

ตอบ : มีโดยการนำเอาเศษอาหารจากโรงอาหารมาผสมกับหัวอาหาร และมีการใช้สูตรหมักหยาวกกล้วย เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้นำนั้ผู้ที่ได้รับบำบัดและกลุ่มชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ คุณรัชณี ตัวแทนชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้น คุณส่องแสง ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และ คุณสมบูรณ์ อาสาทำดีรุ่นที่ 1 ได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดังนี้

คุณรัชณี : เมื่อก่อนในชุมชนได้รับเสียงสะท้อนจากหมู่บ้านข้างเคียงในทางที่ไม่ดี ว่าหมู่บ้านของเราเป็นหมู่บ้านค้ายา หมู่บ้านผู้มีอิทธิพล ในขณะที่คนในชุมชนยังต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการฯ คือต้องการมีรายได้มีอาชีพที่มั่นคงและมีอาชีพที่ต่อเนื่อง จุดเปลี่ยนที่สำคัญ ปกติเคยอยู่แบบสบาย อยากได้อะไรก็ขอที่บ้าน ขอพี่บ้างแต่ปัจจุบันได้มีการทำงานเองหารายได้เอง มีเงินเก็บพาทที่บ้านมากินข้าวได้ ทำให้เกิดความภูมิใจในตนเอง

คุณส่องแสง : ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เคยเป็นผู้ติดยาเสพติด โดยเริ่มจากเสพยาตามพ่อเมื่ตอนอายุ 11 ปี โดยตนเป็นคนหาเงินออกรับจ้างและนำเงินไปซื้อยาเสพติด ซึ่งเคยโดนจับมาแล้ว 4 ครั้ง โดยตนได้รับโทษแทนพ่อเนื่องจากพ่อป่วย และได้รับโทษจำคุก 1 เดือน ซึ่งตนเองโดนจับโทษสูงสุดถูกจับยาบ้า 25 เม็ด ถูกจำคุก 2 ปี ตนได้ออกหาของป่าและรับจ้างทั่วไป โดยเงินที่ได้นำมาเสพยาจนหมด ซึ่งตนได้เสพมากที่สุดจำนวน 125 เม็ดต่อวัน โดยภายหลังเลิกและได้รับโอกาสจากคุณชายให้เลิกยาเสพติด และเข้าร่วมโครงการฯ โดยตนได้ย้ายเข้ามาในโครงการฯ ในเวลานั้นเลย ในช่วงแรกที่เข้ามาในโครงการฯ พยายามเลิกยา

เป็นช่วงที่ทรมานมาก เนื่องจากมีอาการต้องการเสพยาอยู่ ซึ่งตนก็ได้วิ่งขึ้นเขาเพื่อให้เหงื่อออก แล้วมาอาบน้ำ จากนั้นนอนพักใช้เวลาประมาณ 2 อาทิตย์จึงเลิกขาดได้

คุณสมบูรณ์ เริ่มเข้าสู่วงจรยาเสพติดเมื่ออายุ 13 ปี เป็นครั้งแรกที่ได้ลองเสพ โดยการถูกชักชวนจากเพื่อนเนื่องจากมีวัฒนธรรมว่า ถ้าต้องการเข้ากลุ่มต้องเสพยา ซึ่งหนักสุดตอนอายุประมาณ 16 – 17 ปี ตนได้เสพผงขาว ซึ่งเงินที่ใช้เสพยาได้มาจากพ่อและแม่ จุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือได้รับคำเชิญจากทหาร ได้รับโอกาสให้เข้ารับการบำบัดและหลังจากการบำบัดก็สมัครเข้าเป็นอาสาทำดีเข้าทำงานพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ ความรู้สึกที่เข้าร่วมโครงการฯ รู้สึกว่าการบำบัดที่โครงการฯ แตกต่างจากการบำบัดของที่อื่น เนื่องจากตนเคยเข้ารับการบำบัดหลายที่

คุณมานิต : เมื่อก่อนอยู่จังหวัดสุพรรณบุรี มาได้แพนอยู่บ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยาฯ เนื่องจากเครียดปัญหาชีวิต เข้าร่วมโครงการฯ ครั้งแรกโดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัดภายใต้ชื่ออาสาทำดี ซึ่งทางทหารให้ได้ข้อเสนอว่าหากบำบัดแล้วจะมีงานให้ทำ มีชีวิตที่ดีขึ้น ความรู้สึกหลังจากเสร็จสิ้นการบำบัด รู้สึกดีมาก คนที่ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทุกคนให้การต้อนรับดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคย เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : อยากทราบว่าแต่ละท่านจบการศึกษาระดับใด

ตอบ : (สมบูรณ์) การบัญชี ปวช , (มานิต) จบชั้น ป.4
(ส่องแสง) ไม่เคยเรียน แต่สามารถพูดได้ 2 ภาษา คือ
ภาษาจีนและลาฮู่ , (รัชณี) ชั้น ม.3

ถาม : วิทยากร 2 ท่าน อยู่ภาคกลาง ทำไมถึงมาอยู่พื้นที่นี้

ตอบ : (สมบูรณ์) มาอยู่กับแฟน และที่นี่หาซื้อยาได้ราคาถูก
(มานิต) มาได้แฟนที่นี่ จึงย้ายมาอยู่กับแฟน

ถาม : บ้านยะผา เมื่อก่อนเคยขึ้นไป ทำไมชาวบ้านไม่ต้อนรับคน
แปลกหน้า เห็นแค่สายตาผ่านฝายบ้าน มีสาเหตุจากอะไร

ตอบ : เมื่อก่อนทหารและตำรวจเข้าตรวจจับยาเสพติด ฉะนั้น
ชาวบ้านจะดูก่อนว่ากลุ่มที่มาเป็นใคร หากไม่มั่นใจจะไม่
ออกมา เพราะโดยส่วนใหญ่เป็นผู้เสพยาฯ จึงหลบหลีก
เพราะกลัวโดนจับ แต่ปัจจุบันก็ไม่มีเหตุการณ์แบบนั้น
แล้ว เพราะไม่ค่อยมีคนเสพยาเนื่องจากผู้เสพยาถูกนำตัวไป
บำบัดแล้วใน โครงการอาสาทำดีรุ่นที่ 1 และ 2

ถาม : ในบ้านห้วยसान ไม่ว่าจะเป็นผู้ค้ารายใหญ่ รายย่อย
สามารถควบคุมได้ 100% หรือไม่

ตอบ : ถ้าพูดได้ว่าทั้งหมด เพราะโครงการฯ มีการทำ
กระบวนการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ผ่านโครงการอาสาทำดี
ล้างบ้าน ล้างใจ ส่วนผู้ค้ารายใหญ่ก็สร้างความเข้าใจ
เพื่อให้เลิกค้า โดยยื่นข้อเสนอมาทำงานกับโครงการฯ

ถาม : หลังจากที่บ้านสันอาด ระเบียบกติกา ที่เราสามารถ
ควบคุมคนในชุมชนได้ รวมถึงมาตรการลงโทษทำอะไร

ตอบ : กระบวนการการสร้างกฎระเบียบ จะมีทางอำเภอแม่เมาะ
ส่วนราชการ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำ คนในชุมชน มาร่วมกันจัด
ประชาคมสร้างข้อตกลง เพื่อให้กฎนั้นเข้มแข็งมากขึ้น
เพราะมีการบังคับใช้จริง ลงโทษจริง ปรับจริง

ถาม : ปัจจุบันคนในชุมชนที่เลิกค้า เลิกเสพยา มีอาชีพอะไรบ้าง

ตอบ : หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ อาสาทำดีที่ออกไป
โครงการฯ จ้างงานโดยให้ค่าแรงวันละ 300 บาท และ
สำหรับผู้ค้าส่งเสริม 3 รูปแบบ ดังนี้ 1. ส่งเสริมด้าน
การเกษตร 2. ส่งเสริมอาชีพ 3. รับเหมาทำบ่อพวง.
โดยอาสาทำดี รุ่นที่ 2 ยังไม่มีนโยบายจ้างงานใน
โครงการฯ แต่ส่งเสริมอาชีพให้ เพราะรุ่นที่ 2 ไม่ได้มา
ด้วยความสมัครใจ

ถาม : การบำบัดจัดทำทุกปีแต่ไม่ค่อยได้ผล แต่โครงการฯ นี้
ดี เพราะมีเจ้าฟ้า เจ้าแผ่นดินมาช่วยแต่พื้นที่เรานั้น
การทำโครงการแบบนี้มักเจออุปสรรคมีปัญหา
หลายอย่าง เช่นติดขั้นตอนราชการ และกลุ่มเป้าหมาย
ตัวจริงไม่มา เคยให้โอกาสแต่ไม่มีใครมา ท่านมี
ข้อเสนออย่างไร

ตอบ : ทำให้เขาเชื่อใจ อย่าซ้ำเติม และหมู่บ้านต้องไม่มียา
เสพติด เพราะการเลิกยาสามารถทำได้ไม่ยากแค่มีใจที่
จะเลิก แต่การป้องกันที่จะไม่กลับไปเสพยา นั้นยาก
กว่า

ถาม : โครงการฯ สิ้นสุดไปแล้ว ไม่มีการจ้างงานท่านจะ
กลับไปเสพยาไหม แล้วจะทำอย่างไรให้มันยั่งยืน

ตอบ : (สมบูรณ์) เมื่อเคยเสพยามันลืมไม่ได้ การแก้ปัญหาต้อง
ทำให้ยามันหมดไป และที่สำคัญอยู่ที่ใจ
(มานิต) ผมจะต่อยอดโครงการฯ เพราะผมได้รับ
โอกาสจากพระองค์ท่านแล้ว ทำไมผมจะสร้างโอกาส
ต่อไม่ได้ ผมจะต่อยอดโครงการฯ

(ส่องแสง) มันอยู่ที่จิตใจตัวเอง ไม่กลับไปอีกแน่นอน

ถาม : หากในชุมชนมีเป้าหมายอยากให้โครงการฯ ช่วย เรื่อง
การอบรม สามารถช่วยได้ไหม

ตอบ : หากเป็นความต้องการจริงๆ ยินดีช่วยเหลือ หากมี
โครงการ และอยากได้วิทยากรก็ยินดี

การดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ในมุมมองของหน่วยงานราชการ

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักษ์และได้แนะนำพ่อหลวงดวงแก้ว ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ ได้บรรยายถึงความเป็นมาและเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการมาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติดอยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการฯ เข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดทำประชาคมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ซึ่งได้ทำผู้นำชุมชนศึกษาดูงานในโครงการดอยตุง หลังจากการกลับมาจากการศึกษาดูงานแล้วได้กลับมาประชาคมหาความต้องการในการดำเนินการแก้ไขปัญหามุมมองในชุมชนที่ต้องการได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ เรื่องน้ำ การดำเนินการพัฒนาเรื่องน้ำได้มีศึกษาที่มาของแหล่งน้ำและประชาคมเพื่อหาความต้องการในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม หลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล มีการคืนข้อมูลให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบปัญหาจากการสำรวจ เข้าร่วมรับฟังปัญหาและความต้องการของชุมชน

ซึ่งชาวบ้านได้สะท้อนปัญหาเป็นจำนวนมาก แต่ทางโครงการฯ ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วนโดยการประชาคม ซึ่งในเวทีมีการประชาคมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชาคมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหา หน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง ยกตัวอย่างปัญหายาเสพติด ผู้ติดยาเสพติดมีการสร้างกฎระเบียบชุมชน มีบทลงโทษตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 1 คือ จะโดนตักเตือนและต้องเข้ารับการบำบัด
2. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 2 คือ จะปรับผู้ปกครอง 5,000 บาทและส่งเข้ารับการบำบัด
3. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 3 คือ จะปรับกรรมการหมู่บ้าน 10,000 บาท พร้อมส่งเข้ารับการบำบัด
4. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 4 คือ แจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมาย
5. ขับไล่ออกจากหมู่บ้าน

ท้ายที่สุดได้ฝากหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้าน นำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลท่าตอน

คำถามจากผู้เข้าร่วม จากการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ใน มุมมองของหน่วยงานราชการ

ถาม : การแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องมีความกล้า ฉะนั้น
อยากได้แนวทางที่สามารถแก้ปัญหาและการล้าง
ยาเสพติด

ตอบ : มันก็ลำบาก ไม่คิดว่าจะมาถึงขนาดนี้ เมื่อก่อนถูก
ข่มขู่ตลอด แต่ก็ผ่านมาได้ เพราะชาวบ้าน ลูกบ้าน
ต้องรักเรา ชาวบ้านคือที่กำบัง และใน
ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ส่งข่าวให้ ผู้ใหญ่ต้องเข้มแข็ง
ต้องสามารถควบคุมสถานการณ์ในหมู่บ้านให้ได้

ถาม : บ้านเมืองงามหรือบ้านข้างเคียงได้รับผลกระทบ
ด้านอิทธิพลการค้ายาเสพติดอย่างไรบ้าง และ
ทำไมโครงการต้องขยายมาพัฒนาพื้นที่ข้างเคียง
อีก 3 หมู่บ้านด้วย ทำไมไม่จัดการเฉพาะบ้าน
ห้วยसान

ตอบ : เราต้องพัฒนาร่วมกันทั้งลุ่มน้ำเมืองงาม เพราะ
ถึงบ้านห้วยसानเป็นผู้ค้าจริงแต่หมู่บ้านข้างเคียงก็
ได้รับผลกระทบด้านยาเสพติดเช่นกัน คือ เด็กๆ
ติดยาจากการลองเสพในโรงเรียน.

ถาม : ผู้เสพ ผู้ค้า เมื่อจับได้แล้ว แต่ไม่มีค่าปรับ แล้วส่ง
ตำรวจให้ดำเนินคดี และถ้าขับไล่ออกจาก
หมู่บ้านจะเป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่

ตอบ : การขับไล่ออกจากหมู่บ้านก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่จะทำ
กัน แต่อยากขอร้องให้ทุกคนให้ความร่วมมือกัน
ไม่อยากให้ขับไล่กันออกจากหมู่บ้าน แต่ถ้าหากให้
โอกาสแล้วและยังไม่กลับตัวก็จำเป็นต้องขับไล่
ออกจากชุมชน

ถาม : การขับไล่ออกนอกหมู่บ้านมันรุนแรงเกินไปหรือไม่ ถ้า
หากไม่มีเงินจะอย่างไร

ตอบ : กฎระเบียบต้องมีการลงโทษ หากยังมีอยู่ ก็จะดำเนินการ
ตัดความช่วยเหลือทุกอย่างในหมู่บ้าน

ถาม : ชุมชนมีปัญหาผู้เสพยา หากตัดความช่วยเหลือใน
ครอบครัว ทำได้ยากเนื่องจากผู้เสพไม่ได้อยู่ในบ้าน แต่
ทางครอบครัวยังช่วยเหลืองานชุมชนอยู่

ตอบ : ในชุมชนยังไม่มี ถ้าหากมีจริง ๆ คงต้อง ดำเนินการตาม
แผน

สรุปการอบรมและมอบการบ้าน

นายพิตรธรรม วิฑิตมนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลัง

พระฯ กล่าวให้อวาทแก่คณะผู้เข้าอบรมทั้ง 61 คน โดยได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับ ในระยะเวลา 2 วัน 1 คืน นั้นน้อยมากหากเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ในสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทำมาและได้เน้นย้ำถึงหลักคิดและแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์พระราชา ในการใช้องค์ความรู้ทั้ง 6 มิติ ได้แก่ มิติน้ำ มิติดิน มิติเกษตร มิติป่า มิติสิ่งแวดล้อมและมิติพลังงานทดแทน ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมในการแก้ปัญหาชุมชน เยาวชนและครอบครัว พร้อมทั้งได้มอบการบ้านให้คณะผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 2 ข้อ คือ 1). ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมจาก 60 คน ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน อาจจะเป็นระยะเวลานาน ที่ต้องสละเวลาส่วนตน ดังพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9 “ขาดทุนเป็นการได้กำไรของเรา” ในการมาอบรมอาจจะทำให้เสียรายได้ไปบ้าง แต่จะได้ประโยชน์ในระยะยาว โดยการเข้าฝึกอบรมหลักสูตรที่ 2 จะเป็นการเรียนรู้ การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการศึกษาการพัฒนาทางเลือก ในการเลือกทำในสิ่งที่เหมาะสม ในภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ เน้นในเรื่องที่ทำแล้วได้ผล และทำตามความต้องการของคนในชุมชน

ซึ่งในเนื้อหาที่จะอบรมหลักสูตรที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้
ศึกษากระบวนการการเก็บข้อมูลและการเรียนรู้ภูมิสังคม ศึกษา
งานการพัฒนาทางเลือก ณ โครงการพัฒนาออยตุง การศึกษา
กระบวนการพัฒนาระบบน้ำและกระบวนการจัดทำแผนการ
พัฒนา

การบ้าน ข้อที่ 2). ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อ
เสนอโครงการฯ แก้ไขปัญหาความต้องการของชุมชน โดยมี
แนวทางดังนี้

1. เป็นโครงการที่เป็นความต้องการแก้ไขปัญหา อุปสรรค และ
หรือความต้องการในการพัฒนาชุมชน
2. โดยผ่านความเห็นชอบจากการประชุมหมู่บ้านชุมชน
3. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน
ในพื้นที่ โดยเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน
อาหารระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
4. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสาน
แนวพระราชดำริ จะมีงบประมาณสมทบให้กับโครงการ
บางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น
5. ต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในสิ้น
ปีงบประมาณของแต่ละปี

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำเอาความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในพื้นที่

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากฐานการเรียนรู้

- 1.การบริหารจัดการน้ำในชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร โดยการทำอ่างพวงสันเขา มีการทำ 2 แบบ คือ อ่างพวงบ่อข่อย ชิเมนต์ และอ่างพวงพลาสติกที่มีวิธีการทำระบบกักเก็บน้ำเพื่อนำน้ำมาใช้ในการทำการเกษตร
- 2.การบริหารจัดการพื้นที่แบบองค์รวม เพื่อบริหารจัดการพื้นที่แต่ละประเภทให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 3.การรวมกลุ่มขอเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง
- 4.การวางแผนปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์
- 5.การบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน โดยใช้โมเดล 1 ไร่ 1 แสน
- 6.การใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และลดต้นทุนในการเพาะปลูก
- 7.การคัดพันธุ์เมล็ดข้าว เพื่อเพาะปลูกในพื้นที่
- 8.การพัฒนาสายพันธุ์สัตว์ เพื่อใช้ในการทำปศุสัตว์ในครัวเรือน
- 9.องค์ความรู้เรื่องเปิดกาก็แคมเบลล์ และไก่ดำภูพาน
10. ความสำคัญในการปลูกหญ้าเนเปียร์ เพื่อลดต้นทุนด้านอาหารสัตว์ ในการทำปศุสัตว์ในครัวเรือน
11. การจัดการกองทุน สร้างระบบกองทุนในชุมชนเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ
- 12.การลดต้นทุนด้านเกษตร และเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ให้เกิดขึ้น

นำไปปรับใช้

- 1.นำกระบวนการด้านการบริหารจัดการน้ำไปใช้ในพื้นที่ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้
2. นำวิธีการรวมกลุ่มไปใช้ในพื้นที่เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง
3. นำองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการพื้นที่แบบองค์รวมไปปรับใช้ในพื้นที่ เช่น มาตรการการดูแลป่าอนุรักษ์ การแบ่งโซนของป่าประเภทต่างๆ
4. นำองค์ความรู้ด้านการลดต้นทุนการทำการเกษตรไปใช้ในชุมชน
5. นำวิธีการปลูกพืชผสมผสานไปปรับใช้ในชุมชนเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร
6. นำการวางแผนการจัดสรรพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดไปปรับใช้ในชุมชน เช่น การปลูกพืชระยะสั้นแซมพื้นที่ระยะยาว เพื่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง
- 7.การคัดพันธุ์เมล็ดข้าวที่ดี เพื่อเพาะปลูกในพื้นที่
- 8.ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ดำ เปิดกาก็แคมเบลล์ สุกร ในชุมชน
- 9.รวมกลุ่มส่งเสริมการปลูกหญ้าเนเปียร์ในพื้นที่ เพื่อลดต้นทุนด้านอาหารกับสัตว์
- 10.ส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

แบบประเมินความรู้ หลัง การอบรม

การประเมินความพึงพอใจ เทศบาลทุ่งข้าวพวง				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	94.44	1.85	-	3.70
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	88.89	7.41	-	3.70
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	70.37	20.37	-	9.26
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	96.30	-	-	3.70
วิทยากรมีความรู้	94.44	1.85	-	3.70
สถานที่อบรม	90.74	3.70	-	5.56
สถานที่พัก	88.89	3.70	-	7.41
อาหารและเครื่องดื่ม	88.89	7.41	-	3.70

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 54 คน จากผู้เข้าร่วมอบรม 61 คน